

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 8 sierpnia 2013 roku

ZEW/500/29-1/2013/MP

Pani
Krystyna Szumilas
Minister Edukacji Narodowej

przedszkola publiczne – wychodząc naprzeciw oczekiwaniom dzieci i rodziców – uzupełniają i wzbogacają ofertę o zajęcia dodatkowe (opłacane przez rodziców). W związku z tym dzieci mogą korzystać np. z nauki języków obcych, zajęć umuzykalniających, warsztatów plastycznych czy sportowych – prowadzonych na zlecenie przez specjalistów z firm szkoleniowych. W opinii Rzecznika Praw Dziecka wykorzystanie tych form zajęć, przy założeniu, że są prawidłowo zorganizowane i nie naruszają podstawowego prawa małego dziecka do zabawy, może pozytywnie wpływać na rozwój dziecka, a w szczególności na jego sferę poznawczą. Tymczasem otrzymałem informację, iż przepisy ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 827), wprowadzające wysokość opłaty – nie wyższą niż 1 zł za godzinę zajęć – mogą utrudnić organizację zajęć dodatkowych w przedszkolach publicznych od 1 września 2013 r.

Z analizy przepisów prawa oświatowego wynika, iż sposób organizacji zajęć dodatkowych w przedszkolu regulowany jest następująco:

Pojęcie „zajęć dodatkowych” zostało wprowadzone do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624 z późn. zm.). Zgodnie z § 6 ust. 2a załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia na wniosek rodziców (prawnych opiekunów) w przedszkolu mogą być prowadzone zajęcia dodatkowe. Ponadto, w rozporządzeniu wymienione zostały przykładowe rodzaje zajęć dodatkowych, podkreślono potrzebę dostosowania ich do potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci oraz określono czas trwania tych zajęć z uwzględnieniem wieku dziecka. Jednocześnie, z § 9 ust. 1 ww. rozporządzenia

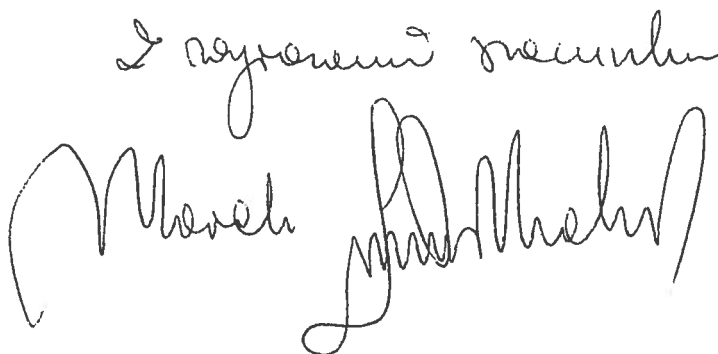
wynika, iż organizacja zajęć dodatkowych powinna być uwzględniona w ramowym rozkładzie dnia, ustalonym przez dyrektora przedszkola na wniosek rady pedagogicznej, z uwzględnieniem m. in. zasad ochrony zdrowia i higieny pracy oraz oczekiwań rodziców.

Analizie warto poddać też przepisy regulujące kwestię opłat za przedszkola. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), przedszkole publiczne zapewnia bezpłatne nauczanie, wychowanie i opiekę w czasie ustalonym przez organ prowadzący, nie krótszym niż pięć godzin dziennie. Natomiast art. 14 ust. 5 pkt 1 ww. ustawy stanowi, iż organ prowadzący ustala wysokość opłat za świadczenia udzielane przez przedszkola publiczne w czasie przekraczającym wymiar zajęć, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2.

Jednakże, uchwały rady gminy nie regulują kwestii odpłatności za zajęcia dodatkowe – źródłem finansowania tych zajęć są z reguły dodatkowe wpłaty rodziców tych dzieci, które uczęszczają na nie w przedszkolu. Ponadto, zgodnie z kompetencjami rady rodziców, wymienionymi w art. 54 ust. 8 ustawy o systemie oświaty, w celu wspierania działalności statutowej przedszkola, rada rodziców może gromadzić fundusze z dobrowolnych składek rodziców oraz innych źródeł. Zatem uprawnienie to upoważniałoby także radę rodziców do finansowania zajęć dodatkowych w przedszkolu.

Z przedstawionej analizy przepisów wynika, iż prawo dopuszcza możliwość organizacji zajęć dodatkowych w przedszkolu i co ważne – podkreśla rolę i uprawnienie rodzica do udziału i współdecydowania o organizacji pracy przedszkola. Dlatego bardzo zaniepokoiła mnie informacja o możliwości takiej interpretacji zapisów przywołanej już ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 827), która utrudni lub wręcz uniemożliwi organizację zajęć dodatkowych w przedszkolach publicznych od 1 września 2013 r.

W związku z powyższym, na mocy art. 10a ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się do Pani Minister z prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie organizacji zajęć dodatkowych w przedszkolach publicznych od roku szkolnego 2013/2014.

Z wyrazami szacunku

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

DKOW-WEPW-AT-045-9/2013

Warszawa, 26 sierpnia 2013 r.

**Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka**

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z pismem ZEW/500/29-1/2013/MP w sprawie tzw. zajęć dodatkowych, uprzejmie wyjaśniam:

Wychowanie przedszkolne powinno być powszechnie dostępne. Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 827) określiła, że przedszkole publiczne nie może pobierać opłat za korzystanie przez dziecko z wychowania przedszkolnego w czasie wykraczającym poza czas bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki ustalony przez radę gminy, w wysokości przekraczającej 1 zł za godzinę. Głównym celem tej ustawy jest zniesienie barier w upowszechnieniu wychowania przedszkolnego. Jedną z nich jest bariera ekonomiczna. Równocześnie, aby m.in. zrekompensować mniejsze wpływy z opłat wnoszonych przez rodziców gminy będą otrzymywały (także od 1 września 2013 r.) środki finansowe z budżetu państwa w formie dotacji.

Wbrew pojawiającym się informacjom, przedszkole nadal może rozszerzać swoją ofertę zajęć o zajęcia, potoczne zwane dodatkowymi (czyli np. nauka języka obcego, szachy, garncarstwo czy taniec towarzyski). Opłaty dla rodziców za przedszkole nie mogą być jednak z tego tytułu wyższe.

Rozwiązanie takie ma służyć ochronie rodziców przed koniecznością podwójnego opłacania zajęć (opłata dla gminy i opłata dla firmy prowadzącej zajęcia).

Przedszkole może rozszerzać swoją ofertę programową, jednak nie może pobierać od rodziców odpłatności większej niż ustalona w uchwale rady gminy (nie więcej niż 1 zł).

Dyrektor przedszkola dysponuje budżetem przedszkola i podejmuje decyzje dotyczące zakresu i sposobu organizacji zajęć tzw. dodatkowych. Dyrektor

przedszkola zatrudnia również nauczycieli i innych pracowników przedszkola i to on decyduje o tym, czy przyjmowane przez niego osoby posiadają odpowiednie kwalifikacje do prowadzenia zaplanowanych w przedszkolu zajęć

Dyrektor przedszkola, aby zorganizować prowadzenie zajęć tzw. dodatkowych może:

- powierzyć prowadzenie takich zajęć nauczycielom zatrudnionym w przedszkolu zgodnie z ich kompetencjami,
- zatrudnić nowych nauczycieli, posiadających odpowiednie kompetencje do prowadzenia konkretnego typu zajęć,
- podpisać umowę z firmą zewnętrzną na prowadzenie takich zajęć (nie zwalnia to dyrektora przedszkola z obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa dzieci i opieki nad nimi).

Wszystkie powyższe formy organizacji zajęć, potocznie zwanych dodatkowymi, muszą być finansowane z budżetu przedszkola i nie mogą wiązać się z ponoszeniem dodatkowych opłat przez rodziców.

Nic nie stoi zatem na przeszkodzie, by w przedszkolu były nadal prowadzone takie zajęcia.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że cytowana wyżej ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. nie dokonała zmian w zakresie zasad działania rad rodziców i ich kompetencji. W tym zakresie stan prawny nie uległ zmianie.

Z poważaniem

Upoważnienia
MINISTERSTWA EDUKACJI NARODOWEJ
Przemysław Krzyżanowski
PODSEKRETARZ STANU